



## Fylkesmannen i Rogaland Miljøvernnavdelingen

Saksbehandler: Margareta Skog  
Telefon: 51 56 89 32

Arkivnr.: 471  
Saksnr.: 2012/10694

---

### Høyeholen nedlagte avfallsdeponi - Kontrollrapport

**Rapport nr.:** 2012.090.I.FMRO  
**Type kontroll:** Inspeksjon

#### Informasjon om virksomheten:

<b>Navn:</b> Gjesdal kommune	<b>Org.nr (orgl):</b> 974773422
<b>Postadresse:</b> Rettedalen 1, 4330 Ålgård	<b>Besøksadresse:</b> Høyeholen
<b>Utslippstillatelse:</b> 22.01.2002	<b>Bransjenr. (NACE-kode):</b> 84.130
<b>Risikoklasse:</b> Ikke fastsatt	<b>Kommune/kommunenr.:</b> Gjedal/1122
<b>Kontrolldato:</b> 25.10.2012	<b>Tidsrom for forrige kontroll:</b> Ingen (etter at etterdriftstillatelsen ble gitt)

#### Tilstede under kontrollen:

<b>Fra virksomheten:</b> Asgeir Kleppa (leder kommunalteknikk)	<b>Fra Fylkesmannen:</b> Margareta Skog, Mariann Størksen
---	--

#### Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen.

Hovedtema for kontrollen var:

- Utslipp til vann (sivevannshåndtering)
- Utslipp til luft (håndtering av deponigass)

#### Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket ingen forhold som gir grunnlag for å gi kommunen verken avvik eller anmerkninger\*. Se likevel det vi skriver under "Andre forhold".

---

\* Avvik og anmerkninger er definert på side 3 i rapporten

**Oppfølging etter kontrollen**

Ingen som del av denne kontrollen.

Forhold relatert til mulig utsiving av deponigass gjennom toppdekket, og opphør av kravet om oversendelse av årsrapporter og prøvetaking og analyse av sige-, grunn- og overvann følges opp som egne saker.

Rapport godkjent: 07.11.2012

Marit Sundsvik Bendixen  
ass. fylkesmiljøvern sjef

Margareta Skog  
senioringeniør

## Bakgrunn for kontrollen

Fylkesmannen ble i månedsskiftet september/oktober 2012 kontaktet av grunneier for Høyeholen nedlagte avfallsdeponi der han uttrykte sin forundring over at grasproduksjonen over deponiområdet blir stadig dårligere etter at produksjonen var god første, og særlig andre, året etter at han fikk tilbakeført området fra kommunen i 2003. Bonden mente dårlig tilvekst kanskje kunne skyldes stadig økende utsig av deponigass (gjennom dekkmassen). Denne "klagen" sammen med det forhold at Fylkesmannen uansett hadde planer om å gjennomføre en kontroll av det nedlagte deponiet, gjorde at vi 25.10.2012 prioriterte å gjennomføre en inspeksjon m/befaring av Høyeholen nedlagte avfallsdeponi. Bakgrunnen for våre planer om uansett å gjennomføre en kontroll, var at vi ønsket å undersøke om det var grunnlag for å lempe på kravene til miljøkontroll og årsrapportering i gjeldende etterdriftstillatelse for deponiet.

Gjesdal kommune ble varslet om den forestående kontrollen pr. telefon, og ved Outlook-møteinnkalling.

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

## Definisjoner og informasjon

### Definisjon på avvik og anmerkninger

**Avvik:** overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, eller forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)

**Anmerkning:** et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

**Informasjon om vedtak om tvangsmulkt:** Dersom Fylkesmannen ikke mottar den skriftlige tilbakemeldingen innen den fristen som er fastsatt, har vi mulighet for å fatte vedtak om tvangsmulkt. Et vedtak om tvangsmulkt vil fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73. En tvangsmulkt vil fastsettes som et engangsgebyr.

### Aktuelt regelverk:

Se lover og forskrifter på Klif's hjemmeside [www.klif.no](http://www.klif.no) eller via [www.regelhjelp.no](http://www.regelhjelp.no).

Aktuelle hjemler for avvik som eventuelt avdekkes i denne kontrollen finnes i følgende regelverk:

- Lov om forurensinger og om avfall (forurensningsloven), med vekt på § 7 om plikten til å unngå forurensninger.
- Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften), med vekt på § 5 om systemets innhold og dokumentasjon.
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 9 *Deponering av avfall*, og kapittel 11 *Farlig avfall*.
- *Høyeholen fyllplass - Tillatelse til avslutning og etterdrift*, datert 22.01.2002

## Resultater fra kontrollen

Det ble under denne kontrollen ikke avdekket forhold som gir Fylkesmannen grunnlag for å gi Gjesdal kommune avvik eller anmerkninger.

## Andre forhold

### 1 - Håndtering av sigevann og miljøkontroll

Høyeholen avfallsdeponi er etablert på en morerygg, uten bunntetting. Sigevannet fra deponert avfall skal dermed renses gjennom morenemassene, dvs. ikke samles opp og heller ikke gå til utslipp. Sigevann som likevel ”siver ut” samles i en pumpekum og returpumpes til et rensfilter.

Kommunen har for ca ett år siden skiftet ut rensfilteret (”leca-kuler”) for sigevann med nytt materiale. Det opprinnelige filteret hadde da vært brukt i ca. 10 år og trengte å bli skiftet. Kommunen vurderer ressursbruken den trenger for å returpumpe og rens sigevannet som ”overkommelig”.

Kommunen oversendte Fylkesmannen i brev av 03.11.2011 en rapport (datert 01.11.2011) der analyser av prøver tatt av forurenset vann (sige-, bekke- og grunnvann) i 2010 vurderes av IVAR IKS v/Karl Olav Gjerstad. I rapporten blir det foreslått at returpumpingen forsøksvis avsluttes og at det (sitat) *etableres et enkelt overvåkingsprogram for å avklare en eventuell påvirkning på Gjesdalsåna*. Det foreslås at det etableres tre nye prøvepunkter relatert til Gjesdalsåna.

Fylkesmannen vurderer det imidlertid slik at det skal mye forurensning til før det er mulig å se noen påvirkning på Gjesdalsåna, enn mindre med sikkerhet å kunne relatere/tilbakeføre eventuell registrert påvirkning til sigevann fra Høyeholen nedlagte fyllplass.

Fylkesmannen har sammenstilt og vurdert tilgjengelige analyseresultater av prøver tatt i perioden 2002 – 2010. Vi finner det vanskelig å trekke noen konklusjoner om utviklingen over tid når det gjelder forurensingsspredningen. Fylkesmannen finner det derfor rimelig å ta opp vilkåret i tillatelsen om prøvetaking av sigevann, grunnvann og bekevann hvert 3. år til ny vurdering. Det kommer eget brev om dette.

**Konklusjon:** Returpumpingen av sigevann må fortsette inntil (sitat) *vannet er dokumentert så rent at det ikke vil forurense resipienten*, jf. tillatelsens vilkår 3.2, 4. avsnitt.

Siste setning i tillatelsens vilkår 3.2, 4. avsnitt lyder slik: *Før returpumpingen stoppes, skal godkjenning innhentes fra Fylkesmannen*. I følgebrevet til tillatelsen står det: *Før returpumpingen kan avsluttes må vannet overvåkes i minst ett helt år*.

Overvåkingen er da å forstå som en full runde prøvetaking og analyse i samsvar med vilkår 3.4 i tillatelsen.

## 2 - Årsrapportering

Dersom kravet om prøvetaking og analyse av bekkevann, sigevann og grunnvann hvert 3. år bortfaller, jf. tillatelsens vilkår 3.4, vil også kravet om å oversende årsrapport innen 1. mars hvert år bortfalle, jf. tillatelsens vilkår 5.1. Dette er ikke til hinder for at Fylkesmannen skal holdes underrettet dersom det er ”større” avvik eller lign. i forhold til etterdriften av deponiet.

## 3 - Dårlig grastilvekst

Grunneier/bonden som har fått tilbakeført deponiområdet til jordbruksformål mistenker utsiving av deponigass som årsak til at grastilveksten blir stadig dårligere etter at tilveksten var god første, og spesielt det andre året, etter tilbakeføringen.

Befaring på deponiet kontroll dagen avslørte ingen skader på graset som er helt typisk for deponigassskadet gras. Siver deponigass opp skal det være mulig tydelig å se at graset mistrives og gulner.

For å få avklart om det siver ut deponigass fra fyllingen og i tilfelle i hvilken mengde, vil Fylkesmannen be om at det blir foretatt en måling på fyllingen. Kommunen sa under kontrollen at den ville låne/leie en (håndholdt) metangassmåler for å få avklart om deponigass likevel var problemet/deler av problemet.

I etterkant av kontrollen har vi i miljøvern avdelingen hos Fylkesmannen vist bilder og snakket med landbruksavdelingen hos Fylkesmannen. Landbruksavdelingen har kompetanse på gjødsling, mv. av landbruksjord. Basert på tilgjengelig dokumentasjon vurderer avdelingen det som sannsynlig at jorden er for sur ( $\text{pH} < 5,2$ ) i tillegg til at den trenger gjødsel. Deres forslag er å tilføre jorda både kalksteinsmel og hønsegjødsel.

Fylkesmannen anbefaler at landbrukskontoret i kommunen involveres i denne saken.

**Konklusjon:** Fylkesmannen ber kommunen undersøke om utsiving av deponigass er et problem på det nå nedlagte avfallsdeponiet. Vi ber om skriftlig å bli informert om resultatene fra undersøkelsen, inkl. eventuelle tiltak kommunen vil iverksette hvis deponigass er (deler av) problemet til dårlig grastilvekst.

Vi ber kommunen i tillegg oversende oss sine vurderinger og eventuelle tiltak i forhold til opplysningen om at jorden er sur, mv. Vi anbefaler for øvrig direkte kontakt mellom bonden og kommunens landbrukskontor.

§§§